

به نام پروردگار مهربان

دهم

امتحانوفین

آخرین راه برای موفقیت در امتحان

عَرَبِيَّۃٌ ا

سیدهای هاشمی

بر اساس بازم بنزی
مصوب آگزش و پرورش

مهروماه

مقدمه

امسال، اولین سالیه که پایه دهم کار خودشو شروع کرده و چون تا حالا از کتابای درسی دهم، امتحانی گرفته نشده و نمونه سوالی هم وجود نداره، بنابراین همه دانش‌آموزای سال دهم، با نزدیک شدن فصل امتحانا، استرس اینو دارن که چه جوری برای امتحان آماده بشن؟ چطوری درس بخونن؟ کدوم بخش کتاب درسی مهم‌تره؟ سوآلا چطوری طرح می‌شن؟ و ...

به خاطر همین، هم‌دانش‌آموزا و هم معلّما به کتابی نیاز دارن که تو امتحانای نوبت اول و پایان سال، بهشون کمک کنه. برای تولید کتابی که برای موفقیت در امتحان بتونه به بچه‌ها کمک کنه، همه سعی و تلاشمونو به کار گرفتیم و کتابی آماده کردیم با عنوان «امتحانوفن» (بر وزن استامینوفن) تا با خوردن! ببخشید خوردن اون، مشکلتون حل بشه. تو این کتاب ۱۰ سری آزمون با رعایت استانداردهای لازم و بارم‌بندی مصوب آموزش و پرورش برای امتحانات نوبت اول و پایان سال، طراحی و تنظیم شده؛ ۳ آزمون برای نوبت اول (امتحانات دی‌ماه) و ۷ آزمون برای امتحانات پایان سال، به همراه یه خلاصه درس کپسولی و کاربردی که همه مطالب مهم کتاب درسی رو پوشش می‌ده و شما رو برای امتحان آماده می‌کنه.

در طراحی این کتاب، به این موارد توجه ویژه کرده‌ایم:

- ۱ سوال‌ها از نظر ظاهر و محتوا، منطبق بر بودجه‌بندی اعلام‌شده آموزش ۴ پاسخ‌نامه مثل راهنمای تصحیح آموزش و پرورش برای امتحانات و پرورش و شبیه پرسش‌های امتحانات نهایی و هماهنگ کشوری باشه. هماهنگ باشه.
- ۲ بارم‌بندی سوآلا و حتی ریزبارم‌ها (در پاسخ‌نامه) مشخص شده ۵ توی پاسخ‌نامه، هر جا لازم بوده، توضیحات بیش‌تر و تکمیلی داخل باشه تا بدونید هر قسمت از پاسخ چقدر نمره داره.
- ۳ مجموعه آزمون‌ها، کل کتاب درسی رو پوشش بدن. ۷ هر جا که لازم دیدیم، مشاوره آموزشی برای مطالعه مفیدتر جهت موفقیت در امتحان ارائه کردیم.

چه جوری بخونمش!

بچه‌ها! سعی کنین هر درس کتاب عربی دهم رو به صورتی بخونین که ابتدا لغات دشوار رو توی متن - نه از خارج متن و از آخر کتاب و ... - یاد بگیرین و اگر بلد نشدین حتماً اون‌ها رو رنگی کنین یا یه جای دیگه یادداشت کنین و ... از لغات آخر کتاب برای مرور استفاده کنین فقط. - بعد پرین سراغ حل تمرینات کتاب خصوصاً قسمت‌های ترجمه متن و جملات و حکمت‌ها و ... - توجه ویژه‌ای داشته باشین به قسمت‌های جمع و مفرد، مترادف‌ها متضادها، تعاریف واژگان، جای خالی و ... - قواعد درس رو که کامل خوندین، همه تمرین‌های اون‌ها رو انجام بدین به گونه‌ای که هیچ تمرین بی‌جوابی نداشته باشین، بعدش اگه تمرینی رو اشتباه انجام دادین حتماً علامت بگذارین که بعداً و در مرور دوباره یه نگاه بهش بندازین.

امیدوارم این کتاب بهتون کمک کنه که تو امتحاناتون موفق بشین و به راحتی از پس سوالای درس عربی بریاین. از همه کسانی هم که تو تهیه این کتاب به من کمک کردن، کمال تشکر رو دارم.

سیدهادی هاشمی

مشاوره

آشنایی با انواع سوآلات و بارم‌بندی‌ها

شماها می‌دونین که عربی دهم، ۸ درس داره که توی امتحان میان‌سال ۴ درس و در امتحان پایان سال هر ۸ درس امتحان گرفته می‌شه! اما این‌که این سوآلات به چه نحوی هست رو الان یه بررسی کلی می‌کنیم و بعدش در جدول، ریزبارم‌ها رو می‌تونین مشاهده کنین. به طور کلی سوآلات این درس در ۵ گروه کلی به صورت زیر مطرح می‌شن:

الف) مهارت واژه‌شناسی ۲ نمره

د) مهارت درک و فهم ۲ نمره

ب) مهارت ترجمه به فارسی ۷ نمره

ه) مهارت مکالمه ۱/۵ نمره

ج) مهارت شناخت و کاربرد قواعد ۷/۵ نمره

همون‌طور که از بارم‌ها پیداست، ترجمه واژه و جمله و متن ۱۱ نمره، قواعد (که تازه یه بخشش هم با ترجمه جواب داده می‌شه) ۷/۵ نمره و مکالمه ۱/۵ نمره داره! پس آهای دوستای خوبم! ترجمه‌ها رو جدی بگیرین خیلی خیلی خیلی! در جدول زیر هم شکل ریزتر بارم‌بندی بالا رو براتون آوردیم تا ببینین که این ۵ دسته سوآل رو چطور تو ۱۸ تا ۲۰ سوآل تشریحی می‌تونن از شما پُرسن!

بارمبندی امتحان کتبی عربی زبان قرآن (۱) پایه دهم نوبت اول

مهارت‌های زبانی	شماره	موضوع	جمع
الف: مهارت واژه‌شناسی	۱	نوشتن معنای کلمه از عربی به فارسی در جمله، (زیر کلمات خط کشیده می‌شود).	۰/۵
	۲	مترادف و متضاد (همانند تمرینات کتاب)	۰/۵
	۳	تشخیص کلمه ناهماهنگ از نظر معنا در میان چهار کلمه (دو مورد)	۰/۵
	۴	نوشتن مفرد یا جمع اسم (در حدّ اسم‌های موجود در کتاب‌های هفتم تا دهم)	۰/۵
ب: مهارت ترجمه به فارسی	۵	ترجمه جمله‌های عربی به فارسی	۵
	۶	انتخاب گزینه درست در ترجمه جمله عربی به فارسی (دو جمله)	۰/۵
	۷	تکمیل ترجمه ناقص	۱/۵
ج: مهارت شناخت و کاربرد قواعد	۸	ترجمه فعل‌های ماضی ساده، ماضی استمراری، ماضی منفی، مضارع منفی، امر، نهی و مستقبل و نیز مصدر در جمله	۱/۵
	۹	تشخیص فعل ماضی، مضارع، امر و نهی و نیز مصدر مناسب برای جای خالی در جمله یا تشخیص نوع فعل یا تشخیص کلمه ناهماهنگ از نظر معنا میان چند کلمه	۱
	۱۰	کاربرد عددهای اصلی و ترتیبی	۰/۵
	۱۱	ساعت‌خوانی	۱/۵
	۱۲	تشخیص ضمیر و اسم اشاره مناسب برای جای خالی در جمله با توجه به قرائن و در قالب سؤال چندگزینه‌ای یا شناخت آن‌ها مانند تمرین هفتم درس اول	۱
د: مهارت درک و فهم	۱۳	سؤال جورکردنی از مفهوم واژگان «وصل کردن کلمات ستون اول به توضیحات ستون دوم» (چهار مورد) یا ارائه پنج کلمه که یکی اضافه است و چهار جمله دارای جای خالی که باید جای خالی با کلمه مناسب کامل شود.	۱
	۱۴	درک مطلب (ارائه متن و طراحي چهار سؤال با چهار کلمه پرسشی خوانده شده) یا (ارائه چهار جمله و تعیین درست و نادرست آن‌ها بر اساس مفهوم هر جمله یا بر اساس متن ارائه شده در برگه امتحانی)	۱
ه: مهارت مکالمه	۱۵	پاسخ کوتاه به جمله‌های پرسشی	۰/۵
	۱۶	طرح سؤال از الحواریات (مانند جمله‌سازی با کلمات پراکنده حداکثر شش تکه از عبارات کتاب)، پر کردن جای خالی با کلمات ارائه شده، دو گزینه‌ای و ...)	۱

بارمبندی امتحان کتبی عربی زبان قرآن (۱) پایه دهم نوبت دوم

مهارت‌های زبانی	شماره	موضوع	جمع
الف: مهارت واژه‌شناسی	۱	نوشتن معنای کلمه از عربی به فارسی در جمله، (زیر کلمات خط کشیده می‌شود).	۰/۵
	۲	تعیین کلمات مترادف و متضاد (همانند تمرینات کتاب)	۰/۵
	۳	تشخیص کلمه ناهماهنگ از نظر معنا در میان چهار کلمه (دو مورد)	۰/۵
	۴	نوشتن مفرد یا جمع اسم (در حدّ اسم‌های موجود در کتاب‌های هفتم تا دهم)	۰/۵
ب: مهارت ترجمه به فارسی	۵	ترجمه جملات کتاب از عربی به فارسی از متن، تمرین، اَعْلَمُوا، فَنَ التَّرْجَمَهُ و ...	۵
	۶	انتخاب گزینه درست در ترجمه جمله عربی به فارسی (دو جمله)	۰/۵
	۷	تکمیل ترجمه ناقص	۱/۵
ج: مهارت شناخت و کاربرد قواعد	۸	ترجمه فعل‌های ماضی ساده، ماضی استمراری، ماضی منفی، مضارع منفی، امر، نهی و مستقبل و نیز مصدر در جمله (یکی از فعل‌ها دارای نون وقایه باشد).	۳
	۹	تشخیص فعل ماضی، مضارع، امر و نهی و نیز مصدر مناسب برای جای خالی در جمله یا تشخیص نوع فعل یا تشخیص کلمه ناهماهنگ از نظر معنا میان چند کلمه	۲
	۱۰	کاربرد عددهای اصلی و ترتیبی یا ساعت‌خوانی	۱
	۱۱	تشخیص «فاعل و مفعول»، «مبتدا و خبر»، «جاء و مجرور»، «مضاف‌الیه و صفت در جمله	۰/۵
	۱۲	ترجمه فعل ماضی و مضارع مجهول و تشخیص آن‌ها از فعل معلوم و یا کاربرد فعل مجهول در قالب پرسش چندگزینه‌ای	۱
	۱۳	معانی و کاربرد حروف جر در قالب پرسش و چند گزینه‌ای	۰/۵
	۱۴	تشخیص و ترجمه اسم فاعل، اسم مفعول و اسم مبالغه	۱/۵
	۱۵	سؤال جورکردنی از مفهوم واژگان «وصل کردن کلمات ستون اول به توضیحات ستون دوم» (چهار مورد) یا ارائه پنج کلمه که یکی اضافه است و چهار جمله دارای جای خالی که باید جای خالی با کلمه مناسب کامل شود.	۱
د: مهارت درک و فهم	۱۶	درک مطلب (ارائه متن و طراحي چهار سؤال با چهار کلمه پرسشی خوانده شده)، یا (ارائه چهار جمله و تعیین درست و نادرست آن‌ها بر اساس مفهوم هر جمله یا بر اساس متن ارائه شده در برگه امتحانی)	۱
	۱۷	پاسخ کوتاه یک یا دو کلمه‌ای به جمله‌های پرسشی	۰/۵
ه: مهارت مکالمه	۱۸	طرح سؤال از الحواریات (مانند جمله‌سازی با کلمات پراکنده حداکثر شش تکه از عبارات کتاب)، پر کردن جای خالی با کلمات ارائه شده، دو گزینه‌ای و ...)	۱

ردیف	سؤالات	نمره
ج	مهارت شناخت و کاربرد قواعد: (۷/۵ نمره)	
۳	۸. تَرَجِمِ الْأَفْعَالَ التَّالِيَةَ. (فعل های زیر را ترجمه کن.) الف) مَا قَدَرُوا: ب) سَوْفَ يَفْرَحُ: ج) كَانُوا يَقْدِفُونَ: د) انْقَطَعَتِ الْكَهْرِبَاءُ: ه) تَتَعَرَّفُونَ: و) أَضْحَكَ: ز) جَالَسْتَنُ: ح) لَا تَهْرَبُ: ط) لَا تَنْظُرُوا إِلَى كَثْرَةِ صَلَاتِهِمْ وَ صَوْمِهِمْ وَ لَكِنْ انظُرُوا إِلَى صِدْقِ الْخَدِيثِ: / ي) أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ: ك) هِيَ مَا وَقَعْتَ:	
۱	۹. عَيْنِ الْفِعْلِ الْمُنَاسِبِ لِلْفَرَاغِ. (برای جای خالی فعل مناسب را مشخص کن.) الف) تَعَاشَرُوا كَالْإِخْوَانِ وَ كَالْأَجَانِبِ. ب) بَعْدَ الْإِعْصَارِ الشَّدِيدِ الْأَسْمَاكَ إِلَى السَّمَاءِ. ج) جَعَلَ اللَّهُ الرَّحْمَةَ مِئَةَ جُزْءٍ، فَ عِنْدَهُ تِسْعَةٌ وَ تِسْعِينَ جُزْءًا. د) إِنَّ الْقُرْآنَ يَأْمُرُ الْمُسْلِمِينَ إِلَّا مَعْبُودَاتِ الْمُشْرِكِينَ وَ الْكُفَّارِ. إعملوا تعاملوا تخرج تخرج أعط أعط يسبوا يساوي	
۰/۱۵	۱۰. عَيْنُ نَوْعِ الْفِعْلِ فِي هَذِهِ الْعِبَارَةِ. (در این عبارت نوع فعل را مشخص کن.) خَيْرَتْ هَذِهِ الظَّاهِرَةَ النَّاسِ سِنَوَاتٍ طَوِيلَةً فَمَا وَجَدُوا لَهَا جَوَابًا	
۰/۱۵	۱۱. عَيْنِ الْكَلِمَةِ الَّتِي يَخْتَلِفُ نَوْعُهُ فِي كُلِّ مَجْمُوعَةٍ. (در هر مجموعه، کلمه ای را که نوعش با بقیه ناهماهنگ است مشخص کن.) الف) ۱. اِسْتَمَعَ ۲. اِخْرَاج ۳. يَبْتَسِمُ ۴. اِسْتَغْلُ ۴. اِسْتَبْهَوْا ب) ۱. اِنْفَتَحَ ۲. تَعَلَّمَ ۳. يَنْقَطِعُ ۴. اِسْتَبْهَوْا	
۰/۱۵	۱۲. عَيْنِ الْعَدَدِ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ. (برای جای خالی عدد صحیح را انتخاب کن.) الف) فِي كُلِّ الْأَسْبُوعِ أَيَّامٍ. (تِسْعَةٌ، سَبْعَةٌ) ب) الْيَوْمَ مِنْ أَيَّامِ الْأَسْبُوعِ يَوْمَ الْخَمِيسِ. (الْثَالِثُ، الْوَالِثُ)	
۰/۱۵	۱۳. اَكْتُبِ الْحُرُوفَ بِالْأَرْقَامِ: (حروف را به عدد بنویس.) الف) سَبْعُونَ زَائِدًا ثَلَاثَةً يَسَاوِي ثَلَاثَةً وَ سَبْعِينَ. ب) ثَمَانِيَةٌ عَشْرًا تَقْسِيمًا عَلَى اِثْنَانٍ يَسَاوِي تِسْعَةً.	
۰/۱۵	۱۴. ارَسِّمْ عَقَارِبَ السَّاعَةِ. (عقربه های ساعت را رسم کن.) 	
۱	۱۵. ضَعِ هَذِهِ الْجُمْلَ وَ التَّرَاكِيِبَ فِي مَكَانِهَا الْمُنَاسِبِ. (این جملات و ترکیب ها را در جای مناسب خود قرار بده.) «هؤلاء فائزون / تلك الناجحة / اولئك الزوجات / هاتان الزوجتان / هذه الينايبع» مفرد مؤنث جمع مؤنث سالم جمع مذکر سالم مثنی مؤنث	

ردیف	سؤالات	نمره
الف	مهارت واژه‌شناسی: (۲ نمره)	
۰/۵	۱. ترجم الكلمات التي أشير إليها بخطٍ. (كلماتي که با خط مشخص شده‌اند را ترجمه کن.) الف) من رأى منكم أحداً يدعو إلى التفرقة فهو عميل العدو. ب) تحسب الذلافين سمك القرش عدواً لها.	
۰/۵	۲. اكتب في الفراغ الكلمتين المرادفتين و المتضادتين. (در جای خالی دو کلمه مترادف و دو کلمه متضاد بنویس.) «أراد، غداة، عشية، صداقة، شاء، شاطيء» الف) = ب) ≠	
۰/۵	۳. عین الكلمة الغريبة في المعنى. (کلمه ناهماهنگ از نظر معنا را مشخص کن.) الف) ۱. خبز ۲. جينة ۳. حليب ۴. جرح ب) ۱. غراب ۲. هاتف ۳. بظ ۴. بوم	
۰/۵	۴. اكتب مفرد أو جمع الكلمتين. (مفرد یا جمع دو کلمه را بنویس.) الف) شاطيء: ب) عداة:	
ب	مهارت ترجمه به فارسی: (۷ نمره)	
۵	۵. ترجم الجملات التالية. (جملات زیر را ترجمه کن.) الف) السكوت ذهب و الكلام فضة و الندم على السكوت خير من الندم على الكلام. ب) النملة تقدر على حمل شيء يفوق وزنها خمسين مرة. ج) فكم تمرر عيشي و أنت حامل شهيد. د) كاتم العلم يلعنه كل شيء حتى الحوت في البحر و الطير في السماء. هـ) لا تستوى الحسنة و لا السيئة. إذفع بالتي هي أحسن.	
۰/۵	۶. عین الترجمة الصحيحة. (ترجمه درست را مشخص کن.) الف) «رب إنى لما أنزلت إلى من خير فقير» ۱. پروردگارا، من بی‌گمان به خیری که برایم فرستادی، نیازمندم! ۲. خدای من، مرا به خیرهایی که نازل نمودی، نیازمند فرما! ب) «و اقصد فی مشیک و اغضض من صوتک إن أنکر الأصوات لصوت الحمير» ۱. و در راه رفتنت میانهر و شدی و از صدا بکاه زیرا بدترین صدا قطعاً صدای بدلحن است. ۲. و در راه رفتن خود، میانهر و باش و از صدایت بکاه چون بدترین صداها، بی‌شک صدای خران است.	
۱/۵	۷. کمل الفراغات في الترجمة الفارسية. (جاهای خالی را در ترجمه فارسی پر کن.) الف) ربنا أفرغ علينا صبراً و ثبت أقدامنا وانصرتنا على القوم الكافرين. پروردگارا صبر عطا کن و استوار کن و ما را بر گروه بی‌ایمانان پیروز گردان. ب) يا أيها الذين آمنوا اجتنبوا كثيراً من الظن. ای کسانی که ایمان آورده‌اید از بسیاری از ج) من أخلص لله أربعين صباحاً ظهرت ينباع الحكمة من قلبه على لسانه. هر کس برای خداوند چهل روز حکمت از قلبش بر زبانش ظاهر می‌گردد.	
ج	مهارت شناخت و کاربرد قواعد: (۷/۵ نمره)	
۱/۵	۸. ترجم الأفعال التي أشير إليها بخطٍ. (فعل‌هایی که با خط مشخص شده‌اند را ترجمه کن.) الف) تعاشروا كالإخوان. ب) يعرف المجرمون بسيمائهم. ج) إن الله لا يعذر على الجهل. د) أحبتي هجروني كما تشاء عداتي. هـ) سندخل في مدينتنا.	

ردیف	سوالات	نمره
ج	مهارت شناخت و کاربرد قواعد: (۷/۵ نمره)	
۱/۵	۸. ترجم الكلمات التي تحتهما خطأ. (كلماتي که زیر آن‌ها خط کشیده شده را ترجمه کن.) الف) سَيُعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا. ب) و اعْتَصِمُوا بِخَبْلِ اللَّهِ جَمْعِيًّا. ج) إِنْ جَالَسْتَهُ نَفَعَكَ. د) أَلَا تَحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ. هـ) إِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ. و) اللَّهُمَّ عَلِّمْنِي مَا يَنْفَعُنِي.	
۰/۵	۹. عَيِّنِ الْفِعْلَ الْمُنَاسِبَ لِلْفَرَاغِ. (برای جای خالی فعل مناسب را مشخص کن.) الف) «و مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ» (اجْعَلْنِي، جَعَلِي) ب) «..... الْإِنْسَانَ ضَعِيفًا» (خَلَقَ، خَلِقَ)	
۰/۵	۱۰. عَيِّنِ نَوْعَ الْفِعْلِ فِي كُلِّ عِبَارَةٍ. (در هر عبارت نوع فعل را مشخص کن.) الف) «فَاسْتَعْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ» ب) «أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ»	
۰/۵	۱۱. عَيِّنِ الْكَلِمَةَ الَّتِي يَخْتَلِفُ نَوْعُهَا فِي كُلِّ مَجْمُوعَةٍ. (در هر مجموعه کلمه‌ای را که نوع آن متفاوت است مشخص کن.) الف) ۱. يَلَاحِظُ ۲. يَشْرَفُ ۳. يَضْرِبُ ۴. يَكْرِمُ ب) ۱. أَغْرَفَ ۲. أَكْمَلَ ۳. أَحْسَنَ ۴. أَخْبَرَ	
۰/۵	۱۲. ارْسُمِ عِقَارِبَ السَّاعَةِ وَ اكْتُبِ عِدَدَ السَّاعَةِ بِالْحُرُوفِ. (عقربه‌های ساعت را رسم کن و ساعت را با حروف بنویس.) 	
۰/۵	۱۳. عَيِّنِ الْمَعْلَى الْإِعْرَابِيَّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ. (نقش کلماتی که زیر آن‌ها خط کشیده شده را مشخص کن.) حَسَنُ الْأَدَبِ يَسْتَرُّ قَبِيحَ النَّسَبِ.	
۱	۱۴. عَيِّنِ الصِّفَةَ وَالْمَوْصُوفَ وَالْمُضَافَ وَالْمُضَافَ إِلَيْهِ. (صفت، موصوف، مضاف و مضاف‌إليه را مشخص کن.) يُرْزَعُ الْفَلَّاحُ الْمَجْدُ أَشْجَارَ التَّفَاحِ.	
۰/۵	۱۵. عَيِّنِ التَّرْجُمَةَ الصَّحِيحَةَ لِلْفِعْلِ الَّتِي أَشِيرُ إِلَيْهِ بِخَطٍّ. (ترجمه درست فعلی که با خط مشخص شده را تعیین کن.) الف) يُؤَكِّدُ فِي الْقُرْآنِ عَلَى حُرِّيَةِ الْعَقِيدَةِ. تأكيد می‌شود ب) صَنَعَ وَكُنَّ الْخَفَاشُ فِي بَيْتٍ قَدِيمٍ. ساخته شده است	
۰/۵	۱۶. عَيِّنِ الْفِعْلَ الْمَجْهُولَ فِي كُلِّ جُمْلَةٍ. (فعل مجهول را در هر جمله مشخص کن.) الف) الدَّالِفِينَ تَحَبَّ مَسَاعِدَةَ الْإِنْسَانِ وَ يُحَسِبُ سَمَكَ الْقُرْشِ عَدُوًّا لَهَا. ب) لَا يَظْلَمُ رَيْكَ أَحَدًا وَ أَنْتُمْ لَا تَظْلَمُونَ.	
۱/۵	۱۷. عَيِّنِ اسْمَ الْفَاعِلِ وَ اسْمَ الْمَفْعُولِ وَ اسْمَ الْمُبَالَغَةِ وَ تَرْجِمِ كُلَّهَا. (اسم فاعل، اسم مفعول و اسم مبالغه را مشخص کن و هر یک را ترجمه کن.) الف) لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ قَاطِعٌ رَجِيمٍ. ب) مَنْ جَرَّبَ الْمَجْرَبَ خَلَّتْ بِهِ النَّدَامَةُ. ج) إِنَّ النَّفْسَ لِأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ.	

۱۵

مفرد مؤنث	جمع مذکر سالم	مثنی مؤنث	جمع مؤنث سالم
تلك الشجرة (۰/۲۵)	هؤلاء المؤمنون (۰/۲۵)	هاتان البطارتان (۰/۲۵)	اولئك ناچحات (۰/۲۵)

(د) مهارت درک و فهم: (۲ نمره)

۱۶ (۱) المحيط (اقیانوس): آب‌هایی است بسیار و بسیار بزرگ‌تر از دریا (۰/۲۵)

۳ المسجد (مسجد): خانه‌ای است مقدس برای به جا آوردن نماز نزد مسلمانان. (۰/۲۵)

۴ ثلج (برف): نوعی از انواع فرو آمدن آب و در مناطقی که کوه‌های بسیار وجود دارد، فرو می‌ریزد. (۰/۲۵)

۵ الفرشاة (مسواک): وسیله‌ای است برای تمیز کردن دندان‌ها. (۰/۲۵)

۱۷ الف) ✓ زردآلو میوه‌ای است که معمولاً مردم آن را خشک شده نیز می‌خورند. (۰/۲۵)

ب) ✗ شب‌هنگام، زمان ادامه‌داری از طلوع خورشید تا غروب خورشید است. (۰/۲۵)

ج) ✗ جغد، پرنده‌ای است که در دریا و خشکی زندگی می‌کند. (۰/۲۵)

د) ✓ گیاهان (علف‌های) دارویی، گیاهان مفیدی مانند دارو هستند. (۰/۲۵)

ه) مهارت مکالمه: (۱/۵ نمره)

۱۸ الف) لا، مع الأسف، لكنني أحب أن أسافر. (۰/۲۵)

ب) سبتة، والدای و أختای و أخواي. (۰/۲۵)

۱۹ سؤال: هل حضرتك من العراق؟ (۰/۵)

جواب: لا أنا من إيران! (۰/۵)

آزمون ۲ * دی ماه

الف) مهارت واژه‌شناسی: (۲ نمره)

۱ مر العصور: گذر زمان (۰/۲۵) ب) سوداء: سیاهی (۰/۲۵)

۲ رَقَدَ (خوابید، بستری شد) = نام (بستری شد) (۰/۲۵)

ب) رخیص (ارزان) ≠ غالية (گران) (۰/۲۵)

۳ الف) گزینه «۳» التَّقَاعِد: بازنشستگی (۰/۲۵)

سه کلمه دیگر از خوردنی‌ها هستند. المَبْشِيش: زردآلو، التَّمْر: خرما، التَّقَاح: سیب

ب) گزینه «۴» القَمَر: ماه (۰/۲۵)

هر سه کلمه دیگر از شغل‌ها هستند. العامل: کارگر، المَدْرَس: معلم، السَّائِق: راننده

۴ جَمَارِك: گمرک‌ها، جمع است. / مفرد آن: جَمْرَك (۰/۲۵)

بِهيمَة: چارپا، مفرد است. / جمع آن: بَهَائِم (۰/۲۵)

ب) مهارت ترجمه به فارسی: (۷ نمره)

۵ الف) این پیشنهاد، خوب است و ما همگی برای عمل به این سخن همکاری خواهیم کرد. (۱)

ب) چه کسی غیر از خدای واحد به شما روشنایی و نور می‌دهد؟ آیا تفکر نمی‌کنید؟ (۱)

ج) هشتاد درصد موجودات جهان، حشرات هستند. (۰/۲۵)

د) ای معبود من! امیدم از آفریده‌ها بریده شده و تو امید من هستی. (۱)

ه) و خودتان را نکشید. قطعاً خداوند به شما مهربان است. (۰/۲۵)

و) گویا از آسمان، ماهی می‌بارد. (۰/۵)

۶ الف) گزینه «۲» (۰/۵)

بدرم میوه‌ها را برای میهمانان عزیزمان آورد.

ب) گزینه «۲» (۰/۵)

هر کس دشمنی بکارد، ضرر درو می‌کند.

۷ الف) أَنْ: قطعاً (۰/۲۵) - يَعْلَمُ: می‌داند (۰/۲۵)

ب) صَوْر: شکل‌های (۰/۲۵) يتجلى: جلوه‌گر می‌شود (۰/۲۵)

ج) جاء بِ: بیاورد (۰/۲۵) - عشر: ده (۰/۲۵)

ج) مهارت شناخت و کاربرد قواعد: (۷/۵ نمره)

۸ الف) ما قَدَرُوا: نتوانستند (۰/۲۵) (ماضی منفی)

ب) سَوْفَ يَفْرَحُ: شادی خواهد کرد (۰/۲۵) (مستقبل)

ج) كانوا يَقْدِفُونَ: می‌انداختند (۰/۲۵) (ماضی استمراری)

د) إنقطعت: قطع شد (۰/۲۵) (ماضی)

ه) تَتَعَرَّفُونَ: می‌شناسید (۰/۲۵) (مضارع ساده باب تَفَعَّل)

و) أضحك: خنداند (۰/۲۵) (ماضی ساده باب إفعال)

ز) جالستن: هم‌نشینی کردید (۰/۲۵) (ماضی ساده باب مَفَاعَلَة)

ح) لا تَهْرَب: فرار نکن (۰/۲۵) (فعل نهی)

ط) لا تَنْظُرُوا: نگاه نکنید (۰/۲۵) (فعل نهی) / انظروا: ببینید (۰/۲۵) (فعل امر)

ی) لا يَشْكُرُونَ: سپاس‌گزاری نمی‌کنند (۰/۲۵) (مضارع منفی)

ک) ما وَقَعْتَ: رخ نداد (۰/۲۵) (ماضی منفی)

۹ الف) تَعَامَلُوا: معامله کنید (۰/۲۵)

مانند برادرها با یکدیگر معاشرت کنید و مانند بیگانگان با همدیگر معامله کنید.

ب) يَسْحَبُ: کشیده می‌شوند (۰/۲۵)

بعد از گردباد شدید، ماهی‌ها به سوی آسمان کشیده می‌شوند.

ج) أَمْسَكَ: نگه داشت (۰/۲۵)

خداوند، مهربانی را صد قسمت قرارداد، پس نود و نه قسمت آن را نزد خودش نگاه‌داشت.

د) لا يَسْتَوُوا: دشنام ندهند (۰/۲۵)

قطعاً قرآن به مسلمانان دستور می‌دهد که به معبودهای مشرکان و کافران دشنام ندهند.

۱۰ خَيْرَت: ماضی ساده (حیران کرد) (۰/۲۵) - ما وَجَدُوا: ماضی منفی

(نیافت) (۰/۲۵)

۱۱ الف) گزینه «۲» إخراج: خارج کردن (۰/۲۵)

چون مصدر است و سایر گزینه‌ها فعل هستند.

ب) گزینه «۳» يَنْقَطِعُ: قطع می‌شود (۰/۲۵)

چون فعل مضارع است و سایر گزینه‌ها فعل ماضی هستند.

۱۲ الف) سَبْعَة: هفت (۰/۲۵)

در هر هفته، هفت روز موجود است.

ب) السَّادِس: ششم (۰/۲۵)

روز ششم از روزهای هفته، پنج‌شنبه است.

۱۳ الف) هفتاد به علاوه سه می‌شود هفتاد و سه (۷۰ + ۳ = ۷۳) (۰/۲۵)

ب) هجده تقسیم بر دو می‌شود نه (۱۸ ÷ ۲ = ۹) (۰/۲۵)

آزمون ۶ * خرداد ماه

الف) مهارت واژه‌شناسی: (۲ نمره)

۱ الف) مزدور (۰/۲۵) ب) کوسه‌ماهی (۰/۲۵)

۲ الف) اراد (خواست) = شاء (خواست) (۰/۲۵)

غداة (آغاز روز) ≠ عشیة (آغاز شب) (۰/۲۵)

۳ الف) گزینة «۴» جرح: زخم (۰/۲۵)

سایر کلمات، از خوردنی‌ها هستند. خُبز: نان، جبنة: پنیر، خلیب: شیر

ب) گزینة «۲» هاتِف: تلفن (۰/۲۵)

سایر کلمات از پرندگان هستند. غراب: کلاغ، بَطّ اردک، بوم: جغد

۴ الف) شاطی: ساحل، مفرد است. / جمع آن: شواطی (۰/۲۵)

ب) عداة: دشمنان، جمع است. / مفرد آن: عادی (۰/۲۵)

ب) مهارت ترجمه به فارسی: (۷ نمره)

۵ الف) سکوت، طلاست و سخن گفتن نقره است و پشیمانی بر سکوت بهتر از پشیمانی برای سخن گفتن است. (۱)

ب) یک مورچه می‌تواند چیزی که وزنش ۵۰ برابر وزن خودش است را حمل کند. (۱)

ج) چقدر زندگی‌ام را تلخ می‌کنی در حالی‌که تو این همه شهد و شیرینی داری! (۱)

د) پنهان‌کننده دانش را همه چیز لعنت می‌کند حتی ماهی در دریا و پرنده در آسمان. (۱)

ه) خوبی و بدی یکسان نیستند. خوبی را با بهتر از آن جبران کن! (۱)

۶ الف) گزینة «۱» (۰/۲۵)

«خیر: نیکی» مفرد است و نباید به صورت «خیرها، نیکی‌ها» ترجمه شود. - «فقیر» اسمی است که نقش خیر دارد و نباید به صورت فعل امر ترجمه شود.

ب) گزینة «۲» (۰/۲۵)

«اقصد»: میانه‌رو باش (فعل امر است). صوتک صدایت (صوت + ک)، الحمیر: خران، الاغ‌ها. جمع جمار

۷ الف) علینا: به ما، (۰/۲۵) - أقدامنا: گام‌های ما (۰/۲۵)

ب) إجتنبوا: دوری کنید (۰/۲۵)، الظن: گمان (۰/۲۵)

ج) أخلص: خالصانه کار کند (۰/۲۵)، ینابیع: چشمه‌های (۰/۲۵)

ج) مهارت شناخت و کاربرد قواعد: (۷/۵ نمره)

۸ الف) معاشرت کنید (فعل امر) (۰/۲۵)

ب) شناخته می‌شوند (فعل مجهول) (۰/۲۵)

ج) نمی‌پذیرد (فعل مضارع منفی) (۰/۲۵)

د) مرا ترک کردند (فعل ماضی) (۰/۲۵) / می‌خواهد (فعل مضارع) (۰/۲۵)

ه) داخل خواهیم شد (فعل مستقبل) (۰/۲۵)

۹ الف) تعاملوا (۰/۲۵)

از باب تفاعل و بیان‌گر کار دوطرفه است.

ب) لا یدخل (۰/۲۵)

به معنای «داخل نمی‌شود».

۱۰ الف) فعل امر (بشوید) (۰/۲۵)

ب) فعل مضارع مجهول (مورد ستم واقع نمی‌شوند) (۰/۲۵)

ه) الکافر: فاعل (۰/۲۵)

اسمی است که پس از فعل آمده و بیان‌گر انجام‌دهنده آن است.

و) دلفیناً: مفعول (۰/۲۵)

اسمی که کار بر روی آن انجام شده است: «دلفین بزرگی را دیدم»

۱۳ الف) زده شده است (۰/۲۵)

چون مجهول است. ابتدای آن ـ دارد و حرف دوم ریشه ـ

ب) مأمور شده‌ام (۰/۲۵)

چون از صیغه اول شخص مفرد (متکلم وحده) است.

۱۴ الف) تُجزون (۰/۲۵)

چون فعل مضارعی است که ابتدای آن ـ و حرف دوم ریشه ـ دارد.

ب) خُلِقَ (۰/۲۵)

چون فعل ماضی است که ابتدای آن ـ و حروف دوم ریشه ـ دارد.

۱۵ الف) عَنْ (۰/۲۵)

فعل «تَقَبَّلَ» با حرف جر «عَنْ» به کار می‌رود.

ب) كَ (۰/۲۵)

به معنای «مثل، مانند» است.

۱۶ الف) أَمارة: اسم مبالغه (۰/۲۵)

چون بر وزن «فَعالة» است.

ب) خالِق: اسم فاعل (۰/۲۵)

چون بر وزن «فاعل» است.

مخلوق: اسم مفعول (۰/۲۵)

چون بر وزن «مفعول» است.

۱۷ الف) بسیار دستوردهنده (۰/۲۵) ب) پیشنهاددهنده (۰/۲۵)

ج) دوست‌دار (۰/۲۵)

د) مهارت درک و فهم: (۲ نمره)

۱۸ ۲ المِشمِش (زردآلو): میوه‌ای که مردم خشک‌شده آن را نیز می‌خورند. (۰/۲۵) ۵ بَتّ (پراکندن): پراکندن خیر (۰/۲۵) ۱ القاند (رهبر): رئیس کشور که به مسؤولان دستور می‌دهد و آنان را برای انجام وظایفشان نصیحت می‌کند. (۰/۲۵) ۳ الفُستان (پیراهن زنانه): از لباس‌های زنانه دارای رنگ‌های متنوع. (۰/۲۵)

۱۹ الف) x برف یکی از انواع نزولات آب از زمین به سوی آسمان است! (۰/۲۵)

ب) ✓ اولین روز از روزهای سال شمسی، جشنواره‌ای در ایران است! (۰/۲۵)
ج) ✓ دَم، عضوی در پشت جسم حیوان است که بیش‌تر اوقات آن را حرکت می‌دهد تا حشرات را پراکنده کند. (۰/۲۵)

د) x ساحل، منطقه‌ای دریایی در کنار زمین و خشکی است. (۰/۲۵)
ه) مهارت مکالمه: (۱/۵ نمره)

۲۰ الف) إنّ العراقَ بلادٌ جميلةٌ جداً والشعبُ العراقيُّ شعبٌ مضيافٌ (۰/۲۵)
ب) أظنُّ المسافةَ خمسةً و أربعينَ كيلومتراً (۰/۲۵)

۲۱ سؤال: هلْ تُريدُينَ بطاقةَ الشَّحنِ؟ (۰/۵)

پاسخ: نَعَمْ مِنْ فَضْلِكَ: (۰/۵)

۲۰ الف) هل لك معلومات عن طاق كسرى؟ نعم اعرفه. (۰/۲۵)

ب) ما هو طعام العشاء؟ رز مع دجاج. (۰/۲۵)

آزمون ۱۰ * خرداد ماه

الف) مهارت واژه‌شناسی: (۲ نمره)

۱ الف) منهيمة: ريزان (۰/۲۵) ب) مستنقعات: مرداب‌ها (۰/۲۵)

۲ الف) نفاية: زباله = زباله (زباله، آشغال) (۰/۲۵)

ب) بعد (دور شد) ≠ دنا (نزدیک شد) (۰/۲۵)

۳ الف) گزینه «۲» سلمياً: مسالمت‌آمیز (۰/۲۵)

سه کلمه دیگر در مورد زمان‌ها هستند. ستوتاً: سالانه، شهرتاً: ماهانه، أسبوعياً: هفتگی

ب) گزینه «۱» حقیبة: چمدان (۰/۲۵)

سه کلمه دیگر در مورد تقسیمات کشوری هستند. بلد: شهر، محافظة: استان، مدينة: شهر

۴ الف) آلاف: هزاران، جمع است، / مفرد آن: ألف (۰/۲۵)

ب) بحر: دریا، مفرد است، / جمع آن: بحار (۰/۲۵)

ب) مهارت ترجمه به فارسی: (۷ نمره)

۵ الف) دلفین‌ها نقش مهمی در جنگ و صلح ایفا می‌کنند. (۱)

ب) ذو القرنین دستور داد تا آهن و مس بیاورند. (۱)

ج) آیا مردم را به نیکی دعوت می‌کنید و خودتان را فراموش می‌کنید؟ (۱)

د) مردم خواب هستند، پس هنگامی که بمیرند بیدار می‌شوند. (۱)

ه) هرکس خودش را چهل روز برای خدا خالص کند، خداوند چشمه‌های

حکمت را از قلبش بر زبانش جاری می‌کند. (۱)

۶ الف) گزینه «۲» (۰/۲۵)

خداوند به آن‌ها ستم نکرده ولی آن‌ها به خودشان ستم می‌کردند.

ب) گزینه «۱» (۰/۲۵)

ماه رمضان، ماهی است که قرآن در آن نازل شده است.

۷ الف) یجتنبون: دوری می‌کنند (۰/۲۵) - غضبوا: عصبانی شدند (۰/۲۵)

ب) ممزوجة: در آمیخته شده است (۰/۲۵)

ج) غمیل: مزدور (۰/۲۵)

د) المضيئة: نورانی (۰/۲۵) - ینبعث: فرستاده می‌شود (۰/۲۵)

ج) مهارت شناخت و کاربرد قواعد: (۷/۵ نمره)

۸ الف) سيعلم: خواهد دانست (۰/۲۵) ب) اعتصموا: چنگ زنید (۰/۲۵)

ج) جالسته: با او هم‌نشینی کردی (۰/۲۵) د) أن یغفر: که ببامرز (۰/۲۵)

ه) فری: خواننده شد (۰/۲۵) و) علّمني: مرا بیاموز (۰/۲۵)

۹ الف) اجفلی: مرا قرار بده (۰/۲۵)

مرا از وارثان بهشت بر نعمت قرار بده.

ب) خلق: آفریده شده است. (۰/۲۵)

انسان، ضعیف آفریده شده است.

۱۰ الف) استغفروا: فعل ماضی، ثلاثی مزید باب استفعال (۰/۲۵)

طلب آموزش کردند.

ب) لا یشکرون: فعل مضارع منفی (سپاس‌گزاری نمی‌کنند) (۰/۲۵)

۱۱ الف) گزینه «۳» یضرب (زده می‌شود) (۰/۲۵)

چون مجهول است اما بقیه فعل‌های دسته، معلوم‌اند.

ب) گزینه «۲» أكمل (کامل‌تر) (۰/۲۵)

چون اسم است و بقیه کلمات دسته فعل هستند. اعراف: سوم شخص

مفرد مذکر از باب افعال، أحسن: فعل امر سوم شخص مفرد مذکر از باب

افعال، أخیر: اول شخص مفرد از باب افعال.

۱۲ الف) الساعة العاشرة و النصف. (۰/۲۵)

ب)

۵:۴۵'

(۰/۲۵)

۱۳ حسن: مبتدا (۰/۲۵) - قبح: مفعول (۰/۲۵)

۱۴ الفلّاح: موصوف (۰/۲۵) - المجد: صفت (۰/۲۵) - أشجار: مضاف (۰/۲۵)

- التفاح: مضاف‌إلیه (۰/۲۵)

۱۵ الف) تأکید می‌شود (۰/۲۵) ب) ساخته شده است (۰/۲۵)

۱۶ الف) یحسب (محسوب می‌شود) (۰/۲۵)

ب) لا تظلمون (مورد ستم قرار نمی‌گیرید) (۰/۲۵)

۱۷ الف) قاطع (اسم فاعل) (۰/۲۵) قطع‌کننده (۰/۲۵)

ب) المجرب (اسم مفعول) (۰/۲۵) مورد توجه قرار گرفته (۰/۲۵)

ج) أمارة (اسم مبالغه) (۰/۲۵) بسیار امر کننده (۰/۲۵)

د) مهارت درک و فهم: (۲ نمره)

۱۸ الف) الشررة (پاره‌ای از آتش)

ب) اللیل (۰/۲۵): زمان متصل از غروب خورشید تا طلوع آفتاب.

ج) الشمس (۰/۲۵): شراره‌اش فراوان است، در آن نوری وجود دارد و

به‌وسیله آن حرارتی پخش می‌شود.

د) ظلام (۰/۲۵): عدم وجود نور

۱۹ الف) ✓ نان از خمیر ساخته می‌شود. (۰/۲۵)

ب) ✓ خفاش، پرنده‌ای از پستانداران است. (۰/۲۵)

ج) ✗ گردباد، باد شدیدی است که از جایی به جای دیگر منتقل نمی‌شود. (۰/۲۵)

د) ✗ دریا کمی از اقیانوس بزرگ‌تر است. (۰/۲۵)

ه) مهارت مکالمه: (۱/۵ نمره)

۲۰ الف) نعم! شربت الشای و أكلت الخبز و الزبدة و الجبن. (۰/۲۵)

ب) نحن نساfer بالسيارة. (۰/۲۵)

۲۱ سؤال: كيف الجو في فصل الصيف؟ حاراً (۰/۲۵)

من يفحص المرضي في المستشفى؟ الطبيب (۰/۲۵)

درس اول

فعل	
مَلَكْتُ: به فرمانروایی رسید	أَنْزَلَ: نازل کرد
نَمَت: رشد کرد	أَوْجَدَ: پدید آورد
يُخْرِجُ: در می‌آورد	جَهَّزَ: مجهز کرد
قَدَرْتُ: قدرت یافتی	زَانَ: زینت داد
نَامَ: خوابید	قَلَّ: بگو
رَقَدَ: بستری شد، خوابید	إَجْعَلَ: قرار بده
	تَعَيَّشَ: زندگی می‌کنی

جملات مهم متن درس

ذَلِكَ هُوَ اللَّهُ: او همان خداست.

أَنْزَلَ لِيَنَّكَ الشَّجَرَةَ ذَاتَ الْعُصُوفِ النَّضْرَةِ: به آن درخت دارای شاخه‌های تر و تازه نگاه کن.

كَيْفَ نَمَتْ مِنْ حَبَّةٍ وَكَيْفَ صَارَتْ شَجَرَةً: چگونه از دانه‌ای رشد کرد و چگونه درختی شد؟

فَأَبْحَثْ وَقُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يُخْرِجُ مِنْهَا النَّعْمَةَ: پس جستجو کن و بگو چه کسی از آن میوه بیرون می‌آورد (پدید می‌آورد)؟

وَأَنْظُرْ إِلَى الشَّمْسِ الَّتِي جَدَّوْثُهَا مُسْتَعْرَبَةٌ: و به خورشیدی که پاره آتش آن فروزان است نگاه کن.

فِيهَا ضِيَاءٌ وَبِهَا حَرَاةٌ مُنْتَشِرَةٌ: نور و روشنی در آن است و به وسیله آن، گرما و حرارت پراکنده است.

مَنْ ذَا الَّذِي أَوْجَدَهَا فِي الْبَحْرِ مِثْلَ الشَّرْزَةِ: چه کسی آن را در فضا مانند اخگر و پاره آتش پدید آورده است؟

ذَلِكَ هُوَ اللَّهُ الَّذِي أَنْعَمَ مِنْهُمُ: او همان خداوندی است که نعمت‌هایش ریزان و روان است.

ذُو حِكْمَةٍ وَقُدْرَةٍ مُقْتَدِرَةٍ: دارای حکمت و تدبیری کامل و نیروی توانمند است.

أَنْزَلَ إِلَى اللَّيْلِ فَمَنْ أَوْجَدَ فِيهِ قَمَرَهُ: به شب نگاه کن پس چه کسی ماهش را در آن پدید آورد؟

وَإِنَّهُ بِالنَّجْمِ كَالدَّرَبِ الْمُنْتَشِرَةِ: و آن (شب) را با ستارگانی مانند مرواریدهای پراکنده زینت داد؟

وَأَنْظُرْ إِلَى الْغَيْمِ فَمَنْ أَنْزَلَ مِنْهُ مَطَرَهُ: و به ابر نگاه کن پس چه کسی از آن بارانش را نازل کرد؟

جملات مهم تمرین‌ها

وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ: و برای من یاد نیکو در امت‌های آینده قرار بده.

لِيَمَّ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ: چرا چیزی را می‌گویید که آن را انجام نمی‌دهید.

كَثْرَةَ صَلَاتِهِمْ وَصَوْمِهِمْ: بسیاری نماز و روزه‌شان

صِدْقِ الْحَدِيثِ وَأَدَاءِ الْأَمَانَةِ: راست‌گویی و امانت‌داری

يُرْخَمُكَ مَنْ فِي السَّمَاءِ: کسی که در آسمان است به تو رحم می‌کند.

مهم‌ترین لغات

اسم	
السَّحَابُ: ابر	بَالِغٌ: کامل
المَوْزُ: موز	جَذْوَةٌ: پاره آتش
الزَّمَانُ: انار	فُزْرٌ: مرواریدها
أَسْوَدٌ: سیاه	ذَا: این (هذا)
أَبْيَضٌ: سفید	مَنْ ذَا: این کیست؟
أَزْرَقٌ: آبی	ذَاتُ: دارای
أَصْفَرٌ: زرد	ذَاكَ: آن
أَحْمَرٌ: قرمز	شَرْزَةٌ: اخگر (پاره آتش)
أَخْضَرٌ: سبز	ضِيَاءٌ: روشنایی
الْفُسْتَانُ: لباس زنان	غَيْمٌ: ابر
الْبَنْطَارِيَّةُ: باتری	مُسْتَعْرَبَةٌ: فروزان
الرُّجَاجُ: شیشه	مِنْهَمَةٌ: ریزان
غَالِيَةٌ: گران	نَضْرَةٌ: تر و تازه
شَرَاءٌ: خریدن	غَدَاً: فردا
مَسْمُوحٌ: مجاز	صَوْمٌ: روزه
مَجْدٌ: کوشا	أَرَاذِلٌ: فرومایگان
رَأْسِبٌ: مردود	أَفَاضِلٌ: شایستگان
زَخِيصَةٌ: ارزان	الْعَدْوَانُ: دشمنی
قَبِيحٌ: زشت	الْحُسْرَانُ: زیان
الْبَحْثُ الْعِلْمِيُّ: جستجوی علمی	الْأَسْبُوعُ: هفته
نَصٌّ: متن	السَّنَةُ: سال
مُعْجَمٌ: واژه‌نامه	الرُّبِيعُ: بهار
مُسْتَعِينًا: با کمک گرفتن از	الضَّيْفُ: تابستان
الْإِنْتَرْنِتُ: اینترنت	الغَرِيفُ: پاییز
المَكْتَبَةُ: کتابخانه	السَّنَاءُ: زمستان
مَدِينَةٌ: شهر	الْفَطْوْرُ: صبحانه
مُحَافِظَةٌ: استان	الغَدَاءُ: ناهار
بَاطِلٌ: بی‌هدف، بیهوده	العِشَاءُ: شام
	الغُرَابُ: کلاغ

قواعد

قواعد این درس شامل مرور قواعد سال‌های قبل می‌باشد:

اسم از نظر تعداد (شمار) و جنس / اسم‌های اشاره / کلمات پرسشی / زمان‌ها، فصل‌ها و روزهای هفته / رنگ‌ها / اعداد اصلی و ترتیبی / ضمائر منفصل و متصل / وزن کلمات / ساعت خوانی

اسم از نظر تعداد (شمار) و جنس

اسم‌ها در عربی از نظر شمار و تعداد به یکی از سه دسته مفرد، مثنی و جمع تقسیم می‌شوند.

اسم‌ها در عربی از نظر جنس به یکی از دو دسته مذکر و مؤنث تقسیم می‌شوند. مهم‌ترین نشانه‌های آن‌ها در جدول زیر آمده است:

تعداد / جنس	مفرد	مثنی	جمع
مذکر	-	ان، ین	ون، ین
مؤنث	ة - ة	تان، تین	ات

* گروهی از اسم‌های جمع به نام جمع مکسر وجود دارند که نشانه خاصی ندارند و از طریق معنا کردن باید بدانیم آن‌ها جمع هستند.

مثال کُتِب، العلماء، التلاميذ

اسم‌های اشاره

اسم‌های اشاره، گروهی از اسم‌ها هستند که معمولاً به معنای «این، آن» هستند و حتماً قبل از اسم مورد نظر ما می‌آیند و باید از نظر شمار و جنس با اسم بعد از خود مطابقت داشته باشند.

این اسم‌ها به دو دسته اسم‌های اشاره نزدیک (للقرب) و اسم‌های اشاره دور (للبعيد) تقسیم می‌شوند.

مهم‌ترین اسم‌های اشاره را در جدول زیر مشاهده می‌کنید:

شمار و جنس / نوع	نزدیک (للقرب)	دور (للبعيد)
مفرد مذکر	هنا	ذلک
مفرد مؤنث	هذه	آن
مثنی مذکر	هذان - هذين	-
مثنی مؤنث	هاتان - هاتين	-
جمع (مذکر و مؤنث)	هؤلاء	اولئک آن‌ها

نکته

① اگر اسم پس از اسم اشاره، «جمع غیرانسان» باشد، باید برای آن از اسم اشاره «مفرد مؤنث» استفاده کنیم.

مثال هذه الكتب، تلك الأشجار

② اگر اسم پس از اسم اشاره دارای «ال» باشد (یعنی ابتدای آن «ال» داشته باشد) اسم اشاره فقط به صورت مفرد ترجمه می‌شود، حتی اگر مثنی یا جمع باشد.

مثال

هؤلاء المعلمون: این (این‌ها) معلم‌ها
اولئک التلميذات: آن (آن‌ها) دانش‌آموزان

کلمات پرسشی

در زبان عربی، برای پرسیدن مطلبی از مخاطب، معمولاً از کلمات پرسشی (استفهامی) استفاده می‌کنیم. این کلمات همیشه در ابتدای جمله می‌آیند و بقیه کلمات جمله پس از آن‌ها گذاشته می‌شود. مهم‌ترین آن‌ها را در زیر می‌بینید:

کلمه پرسشی	ما	ماذا	ما هو	ما هي	بم
ترجمه	چه چیزی	چه چیزی	او (مرد)	او (زن)	با چه چیزی
کلمه پرسشی	من	لین	أین	من أين	ممن
ترجمه	چه کسی	برای چه کسی	کجا	از کجا (اهل کجا)	از چه کسی
کلمه پرسشی	کم	هل	أ	متی	کیف
ترجمه	چند تا	آیا	آیا	چه زمانی	چطور
کلمه پرسشی	لماذا	لیم	عَمَّ	أی	
ترجمه	چرا	چرا	درباره چه چیزی	کدام	

زمان‌ها، فصل‌ها، روزهای هفته

دانستن مهم‌ترین کلمات و اصطلاحات در مورد نام روزهای هفته، فصل‌ها و زمان‌های مهم، یکی از اصولی‌ترین موارد در یادگیری زبان عربی و استفاده از آن می‌باشد. در ادامه مهم‌ترین آن‌ها را مشاهده می‌کنید:

روزهای هفته

عربی	السبت	الأحد	الاثنين	الثلاثاء	الأربعاء	الخميس	الجمعة
فارسی	شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه‌شنبه	چهارشنبه	پنج‌شنبه	جمعه

فصل‌ها

عربی	الربيع	الصيف	الخريف	الشتاء
فارسی	بهار	تابستان	پائیز	زمستان

متضادها

کلمه	معنا	کلمه	معنا
حَسَنَةٌ	نیکی، خوبی	سَيِّئَةٌ	بدی
بِإِخْتِيارٍ	مسالمت‌آمیز	عُدُوَانِيًّا	دشمنانه
عِدَاوَةٌ	دشمنی	صِدَاقَةٌ	دوستی
أَبْيَضٌ	سفید	أَسْوَدٌ	سیاه
إِحْسَانٌ	نیکی کردن	إِسَاءَةٌ	بدی کردن
كَثِيرٌ	زیاد	قَلِيلٌ	کم
جَاهِلٌ	نادان	عَالِمٌ	دانا
الْوَحْدَةَ	تنهایی	الْجَمَاعَةَ	گروهی

قواعد

أشكال الأفعال (۲)

ادامه باب‌های ثلاثی مزید

گفتیم که فعل‌های ثلاثی مزید در هشت قالب (باب) گوناگون، کاربرد دارند. در درس قبل، چهار باب «إِسْتِفْعَال، اِنْفِعَال، اِفْتِعَال و تَفَعُّل» را بررسی نمودیم. در این درس نیز ۴ باب دیگر را می‌آموزیم:

عنوان باب	وزن صیغه اول ماضی	وزن صیغه اول مضارع	وزن فعل امر	وزن مصدر
تَفَاعُلٌ	تَفَاعَلْتُ	يَتَفَاعَلُ	تَفَاعَلْ	تَفَاعُلٌ
	تَشَابَهْتُ	يَتَشَابَهُ	تَشَابَهْ	تَشَابَهُ
	همانند شد	همانند می‌شود	همانند شو!	همانند شدن
تَفَعِيلٌ	فَعَّلْتُ	يُفَعِّلُ	فَعِّلْ	تَفَعِيلٌ
	فَرَّخْتُ	يُفَرِّخُ	فَرِّحْ	تَفْرِيحٌ
	شاد کرد	شاد می‌کند	شاد کن	شاد کردن
مُفَاعَلَةٌ	فَاعَلْتُ	يُفَاعِلُ	فَاعِلٌ	مُفَاعَلَةٌ
	جَالَسْتُ	يُجَالِسُ	جَالِسٌ	مُجَالَسَةٌ
	هم‌نشینی کرد	هم‌نشینی می‌کند	هم‌نشینی کن	هم‌نشینی کردن
اِفْعَالٌ	أَفْعَلْتُ	يُفْعِلُ	أَفْعِلْ	اِفْعَالٌ
	أَخْرَجْتُ	يُخْرِجُ	أَخْرِجْ	اِخْرَاجٌ
	بیرون آورد	بیرون می‌آورد	بیرون آور	بیرون آوردن، بیرون کردن

نکته

مصدر باب مفاعلة دو وزن دارد: مفاعلة - فعال مثال مُجَاهِدَةٌ - جِهَادٌ

درس پنجم

مهم‌ترین لغات

اسم	
مُظَهَّرٌ: پاک‌کننده	اتِّجَاهٌ: جهت
وَقَايَةٌ: پیش‌گیری	إِنَارَةٌ: نورانی کردن
الغَوَاصُونَ: غواص‌ها	بِزِّي: خشکی، زمینی
المحيط: اقیانوس	بَقْلٌ: اردک
المصابيح: چراغ‌ها	بكتيريا: باکتری
الكهربائية: برقی	بوم: جغد
إِلسَانٌ: زبان	جُزْخٌ: زخم
مَمْلُوءٌ: پر، سرشار	جُزْبَاءٌ: آفتاب‌پرست
عُدُدٌ: غده‌ها	خَزَانَةٌ: انبار
الطيور: پرندگان	ذَنْبٌ: دم
العشب: گیاه، علف	زَيْتٌ: روغن
النباتات: گیاهان	سائل: مایع

فعل	
دَلَّ: راهنمایی کرد	اِبْتَعَدَ: دور شد
سَيَّرُوا: حرکت کنید	احتوی: دربرداشت
عَوَّضَ: جبران کرد	أَدَارَ: چرخاند، اداره کرد
لَعِقَ: لیسید	استطاع: توانست
مَلَكَ: فرمانروایی کرد، مالک شد	استعان: یاری جست
يُخَيِّرُ: می‌ترساند	إِسْتَفَادَ: استفاده کرد
قَنَا: ما را نگاه دار، محافظت کن	أَفْرَزَ: ترشح کرد
أَخْرَيْتَهُ: او را خوار ساختی	إِلْتَأَمَ: بهبود یافت
كَفَّرَ: بپوشان	إِنْبَعَثَ: فرستاده شد

تأثر: تحت تأثیر قرار گرفت	تَوَفَّ: بمیران
تَحَرَّكَ: حرکت کرد	لَا تُحَرِّزُ: رسوا مکن
حَرَكَ: حرکت داد	لَا تُخَلِّفُ: تخلف نمی کنی
حَوَّلَ: تبدیل کرد	

ترکیبات	
إضافة إلى: افزون بر	ذات: ألوان: رنگارنگ
أعشاب طبية: گیاهان دارویی	سيارة الأجرة: تاکسی
التقاط صور: عکس گرفتن	لِمَ: چرا (لماذا)
دون أن: بی آن که	

جملات مهم متن درس

منات المفصيح الكهزبائية ذات ألوان متعددة التي يتبعث ضوءها من الاسماك المضيئة: صدها چراغ برقی با رنگ‌های مختلف (رنگارنگ) را مشاهده کردند که نورشان از ماهی‌های نورانی فرستاده می‌شود.

هذه الأضواء تنبعث من نوع من البكتيريا المضيئة التي تعيش تحت غيوب تلك الأسماك: این نورها از نوعی باکتری نورانی فرستاده می‌شود که زیر چشمان آن ماهی‌ها زندگی می‌کند.

يستعين بالبكتيريا المضيئة لإضاءة المدين: و از باکتری نورانی برای روشن کردن شهرها کمک می‌گیرد.

من طلب شيئا وجد وجد: هر کس چیزی را بخواهد و تلاش کند، می‌یابد. إن لسان القبط سلاح طبي دائم، لأنه مملوء بغدد تفرز سائلا مظهرأ، فيلغق القبط جرحه عدة مرات حتى يلتئم: قطعاً زبان گربه سلاحی دائمی است: زیرا آن پر از غده‌هایی است که مایعی پاک‌کننده ترشح می‌کند، پس گربه چندین مرتبه زخمش را می‌لیسد تا زخمش بهبود یابد.

الأعشاب الطبية: گیاهان دارویی

تستعمل العشب المناسب للوقاية من الأمراض المختلفة: گیاه مناسب را برای پیشگیری از بیماری‌های مختلف به کار می‌گیرند.

فيلغراب صوت يخيز به بقية الحيوانات حتى تبعد شريعا عن منطقة الخطر، فهو بمنزلة جاسوس من جواسيس الغابة: پس کلاغ صدایی دارد که به وسیله آن به سایر حیوانات هشدار می‌دهد تا به سرعت از منطقه خطر دور شوند. پس آن مانند جاسوسی از جاسوس‌های جنگل است.

للبطن خزانات طبيعية بالقرب من أذنانها تختوى زيتا خاصا ينتشر على أجسادها فلا تتأثر بالماء: اردک نزدیک دم‌هایش انبارهای طبیعی دارد که روغن خاصی را دربردارد که بر بدن‌هایشان (اجسام‌شان) پخش می‌شود پس تحت تأثیر آب قرار نمی‌گیرد.

تستطيع الجرباء أن تدير عينيها في اتجاهات مختلفة: افتاب پرست می‌تواند چشمانش را به جهت‌های مختلف بچرخاند.

لا تتحرك عين البومة، فإنها ثابتة: چشم جغد حرکت نمی‌کند، و آن ثابت است.

جملات مهم تمرین‌ها

قل سيروا في الأرض، فانظروا كيف بدأ الخلق: بگو در زمین حرکت کنید تا ببینید چگونه (خداوند) آفرینش را آغاز کرد؟

يضرِبُ اللهُ الأمثال للناس: خداوند برای مردم مثال‌ها را بیان می‌کند.

العلمُ خزائن ومفاتيحها السؤال: دانش، گنجینه‌هایی است و کلید آن، پرستش است. إضاعة الفرصة غصة: از دست دادن فرصت، غم و غصه است.

صدور الأحرار قبور الأسرار: سینه‌های آزادگان، قبرستان‌های رازهاست.

ولما رأى المؤمنون الأحزاب قالوا هذا ما وعدنا الله: و هنگامی که مؤمنان، گروه‌ها را دیدند گفتند این، همان چیزی است که خدا به ما وعده داد.

الخشد يأكل الخسنة كما تأكل الناز الغلظ: خوبی‌ها را می‌خورد (از بین می‌برد) همان‌گونه که آتش، هیزم را می‌خورد.

نوم على علم خير من صلاة على جهل: خواب بر پایه دانش، بهتر از نماز خواندن بر پایه نادانی است.

ثمرة العلم إخلاص العمل: نتیجه دانش، خالص کردن کار است.

أوليس الذي خلق السموات والأرض بقادر على أن يخلق مثلهم بلى وهو الخلاق العليم: و آیا کسی که آسمان‌ها و زمین را آفرید بر ساختن مانند آن‌ها توانا نمی‌باشد؟ بله (توانا است). اوست آفرینش‌گر دانا.

رب إني أعوذ بك أن أسألك ما ليس لي به علم: پروردگارا از این که از تو چیزی بخواهم که نسبت به آن دانشی ندارم به تو پناه می‌برم.

أخاف أن يأكله الذئب وأنتم عنه غافلون: می‌ترسم که گرگ او را بخورد در حالی که شمار از او غافل هستید.

إننا نطمع أن يغفر لنا ربنا خطايانا: قطعاً ما امیدواریم که پروردگاران خطاهای ما را برایمان ببامرزد.

ألا تحبون أن يغفر الله لكم؟ آیا دوست نمی‌دارید که خداوند شما را ببامرزد؟

واجعل لي لسان صدق في الآخرين: و برای من یاد نیکو در نزد امت‌های بعد قرار بده!

الشكوت ذهب والكلام فضة: ساکت بودن طلا و سخن گفتن نقره است.

جمال المرأة فصاحة لسانه: زیبایی فرد، فصیح و رسا بودن زبانش است.

لا أملك لنفسي نفعاً ولا ضراً إلا ما شاء الله: برای خودم هیچ سود و زبانی را مالک نیستم مگر آنچه که خداوند بخواهد.

وضرب لنا مثلاً ونسي خلقه: و برای ما مثالی زد و آفرینشش را فراموش کرد.

يريد الله بكم اليسر: خداوند برای شما آسانی می‌خواهد.

التدب على الشكوت خير من التدم على الكلام: پشیمانی برای ساکت بودن بهتر از پشیمانی برای سخن گفتن است.

أكبر الخمي الإغراق في المدح والذم: بزرگ‌ترین نادانی، زیاده‌روی در ستایش و سرزنش است.

ذنب واحد كثيرة وألف طاعة قليل: یک گناه بسیار است و هزار اطاعت، کم است. العلم صيد والكتابة قيد: دانش، به دام انداختن و نوشتن در بند کردن است.

أنا مرون الناس بالبر وتسون أنفسكم: آیا مردم را به نیکی امر می‌کنید، در حالی که خودتان را فراموش می‌کنید.

لا يكلف الله نفساً إلا وسعها: خداوند هیچ کسی را تکلیف و مأمور نمی‌کند مگر به میزان توانایی او.

نظر الولد إلى والديه حبا لهما عبادة: نگاه فرزند به پدر و مادر از روی دوست داشتن و عشق به ایشان، عبادت است.

حسن الأدب يشترقبح النسب: خوش‌اخلاقی و ادب، اصل و نسب بد و زشت را پنهان می‌کند.